

Pensioen special

Seizoen 1, nummer 3

Beheersing van (pensioen)risico's in 2018 en verder

Inleiding

In deze Pensioen special geven wij u informatie over (actuele) ontwikkelingen in de Nederlandse pensioenwereld, die voor u relevant kunnen zijn. De pensioenwereld verandert voortdurend, maar leidt iedere wijziging tot een beter pensioensysteem en helpt het u bij het behalen van uw pensioendoelen? In deze Pensioen special komen – gestuurd door de actuele ontwikkelingen – juist deze onderwerpen aan de orde. Daarnaast wijzen wij u op nieuwsfeiten, die ons zijn opgevallen en gaan wij op één onderwerp nader in. Als u wilt reageren kan dat via secretariaat.amsterdam@milliman.com. Wij kijken uit naar uw reactie.

Pensioenactualiteiten

In een veranderende wereld is een onderzoek naar het effect van recent uitgevoerde onderzoeken relevant. In deze Pensioen special noemen wij:

ONDERZOEK NAAR EFFECTEN NFTK

Het nFTK is in 2014 aangepast om de volgende doelen te bereiken:

- Voorkomen abrupte omvangrijke kortingen en tegengaan uitstel herstelmaatregelen;
- Tegengaan van de spagaat in beleggingsbeleid tussen behoud van koopkracht en nominale stabiliteit;
- Meer stabiliteit bij financiële sturing;
- Stabiele pensioenpremies;
- Een completer pensioencontract (fondsbesturen stellen hun financieel beleid op voorhand vast).

Om deze doelstellingen te bereiken zijn de volgende maatregelen genomen:

- Beperking looptijd herstelplan, met mogelijkheid van aanpassing daarvan (bij gelijke looptijd);
- Een fonds dat over 6 achtereenvolgende jaren een dekkingstekort ($dg < 105\%$) laat zien, moet maatregelen nemen om het dekkingstekort direct weg te werken;
- Richtlijnen voor toekomstbestendige indexatie.

Op basis van de wet is de kans voor een aantal fondsen nog steeds aanwezig dat fondsen voor het eerst in 2020 moeten korten.

Over het algemeen zijn pensioenfondsen positief over de aanpassingen. Bij de implementatie was soms sprake van enig opportunisme. Zo werden juist bij fondsen met zeer lage dekkinggraden de parameters op maximale waarden gezet (zodat niet gekort hoeft te worden). Het uitsmeren van kortingen over lange tijd werd soms als onnodig ingewikkeld ervaren.

Op de [website](#) van de Rijksoverheid kunt u meer lezen over deze evaluatie.

EVALUATIE WET VERSTERKING BESTUUR

Op hoofdlijnen heeft de nieuwe wetgeving wijzigingen aangebracht in de governance van het pensioenfonds, met name in het bestuur, intern toezicht en in de medezeggenschap en de mogelijkheid geschapen om nieuwe bestuursmodellen te introduceren.

Naast het paritaire model zijn nu ook de volgende bestuursmodellen mogelijk.

- een onafhankelijk bestuursmodel en
- drie one-tier (gemengde) modellen, waarbij in deze one-tier modellen het bestuur wordt gevormd door zowel uitvoerende bestuurders als (intern) toezichhoudende bestuurders;

Ten aanzien van de governance is nu het volgende bepaald.

- Verankering van de vertegenwoordiging van alle risicogroepen in de bestuursmodellen;
- Aanscherping van de geschiktheidsvereisten (kennis, vaardigheden en professioneel gedrag) voor beleidsbepalers. De geschiktheidstoetsing wordt uitgevoerd door De Nederlandsche Bank (DNB);
- Versterking van het intern toezicht, waaronder de instelling van een permanente raad van toezicht bij bedrijfstakpensioenfondsen en een hogere frequentie van het uitoefenen van intern toezicht door visitatiecommissies, eisen omtrent de onafhankelijkheid van de interne toezichhouders en uitbreiding van bevoegdheden;
- Een duidelijke afbakening van verantwoordelijkheden, rollen en taken tussen verschillende organen, met het oog op evenwichtige belangenafweging, stroomlijning van taken en organen en ter voorkoming van dubbele besluitvorming.

Uit dit onderzoek blijkt dat pensioenfondsen gebruik maken van de nieuwe bestuursmodellen en dat de mogelijkheid om onafhankelijke leden in het bestuur op te nemen wordt benut. Diversiteit is in mindere mate bereikt in de pensioensector.

Het onderzoek maakt ook duidelijk dat er nog zaken zijn die minder goed functioneren.

- De verdeling en stroomlijning van taken en organen, bezien vanuit de positie van het verantwoordingsorgaan (VO);
- Afstemming tussen VO en Raad van Toezicht (RvT);
- Adequate vertegenwoordiging van risicodragers vraagt nog aandacht. Van belang is hier de constatering aan de wetgever dat de algemene bestuurstaak (alle belangen

evenwichtig afwegen) in combinatie met de vertegenwoordiging van een achterban een spanningsveld oplevert.

- Feitelijke tijdsbeslag. Een deel van de bestuurders en intern toezichthouders ervaart de Voltijd Equivalent (VTE) - normering als te krap, terwijl een vergelijkbaar deel de VTE-normen juist te ruim vindt.

Voor nadere informatie verwijzen u naar de [website](#) van de Rijksoverheid.

FISCALE ASPECTEN VAN AFSCHAFFEN DOORSNEEPREMIESYSTEEM.

Netspar heeft aangekondigd een project te starten over de fiscale aspecten van het afschaffen van de doorsneepremie. De volgende vragen komen daarbij onder andere aan de orde.

- Op welke manier kan de fiscaal maximale premie worden vastgesteld? Met welke elementen en parameters kan worden gerekend;
- Wat zijn de gevolgen van de in de Wet Bpf 2000 opgenomen verplichting tot het hanteren van een doorsneepremie en welke eventuele wijzigingen zijn nodig indien de doorsneesystematiek via fiscale regulering wordt afgeschaft?
- Is er sprake van fiscale overgangsproblematiek bij invoering van een systeem waarbij de pensioenopbouw nog slechts fiscaal via de premie wordt gereguleerd?

Op de [website](#) van Netspar kunt u meer lezen over dit onderzoek.

Pensioenonderwerp: IORPII

EUROPESE WETGEVING

Uiterlijk 13 januari 2019 zal de Europese richtlijn IORPII worden geïmplementeerd in nationale wetgeving. Wij hebben dit ook al in de vorige Pensioen special benoemd. In deze Pensioen special gaan wij dieper in op dit onderwerp.

De IORP-richtlijn EU 2016/2341 betreffen de werkzaamheden en het toezicht op "institutions for occupational retirement provision ("IORP").

De minimum voorwaarden betreffen minimum kwaliteitseisen ten aanzien van solvabiliteit, uitvoering en risicomanagement. Daar Nederland haar zaken al goed op orde heeft, is de betekenis van de richtlijn in termen van noodzakelijke aanpassing aan de nieuwe eisen redelijk beperkt.

Een belangrijke aanpassing die wel van belang wordt zijn de eisen ten aanzien van risicomanagement. Eén van de nieuwe elementen zijn de regels met betrekking tot het inbedden van een aantal sleutelfuncties, te weten:

- De functie van risicobeheer (risicomanager);
- De interne auditfunctie;
- De actuariële functie.

Ook de eigen risicobeoordeling zou als nieuw onderwerp kunnen worden aangemerkt.

Naast de maatregelen ten aanzien van governance stelt IORP ook nadere eisen ten aanzien van milieu-, sociale en governance factoren in relatie tot beleggingsregels, governancestelsel, het risicobeheersysteem, de eigen risicobeoordeling en informatieverstrekking (rapportages).

Ten aanzien van de „prudent person”-regel wordt nu ook vastgesteld dat pensioenfondsen rekening moeten houden met het mogelijke langetermijneffect van beleggingsbeslissingen op milieu-, sociale en governancefactoren. Dit onderwerp kan ook in samenhang worden gezien met 'Evaluatie wet versterking bestuur'.

Ook dit onderwerp kan worden toegevoegd aan de overvolle agenda van de gemiddelde pensioenfondsbestuurder. Wilt u meer informatie over dit onderwerp? Neem dan contact op met martin.wouda@milliman.com.

NIEUWE PRIVACYVERORDENING RAAKT OOK DE PENSIOENECTOR.

Op 25 mei 2018 is de Europese verordening General Data Protection Regulation (GDPR) in werking getreden.

Wist u dat:

- Milliman op 25 april jl. een webinar heeft gehouden over de IORPII richtlijn;
- U dit webinar kunt via [Milliman IORPII webinar terugkijken](#);
- Werkgevers en werknemers het eens zouden zijn over een nieuw pensioenstelsel. Dat meldt [De Telegraaf](#), op basis van een gelekt concept van het pensioenakkoord;
- Milliman een actief Corporate Social Responsibility (CSR) beleid voert en ook een CSR officer heeft benoemd;
- Milliman een uniek ervaringssterftemodel heeft ontwikkeld om te adviseren over dit onderwerp.

The information contained in this Newsletter ("Information") is provided for general information only and does not constitute commercial, financial, legal, tax or investment advice. Milliman makes no promise to the reader or any other person or entity and makes no warranties, express or implied, as to the accuracy of the Information, the timeliness, completeness, merchantability or fitness for a particular purpose. Milliman cannot be held responsible to the reader or any person or entity. No responsibility of Milliman can therefore be accepted, whatever the circumstances are.

© Milliman, December 2017. All rights reserved. The owner of the copyright covering all the contents of this Newsletter is the company Milliman Pensioenen Vof, Amsterdam. Any adaptation, distribution, reproduction, publication, or translation of all or part of this Newsletter is permitted only with the express prior written permission of Milliman Pensioenen Vof.

CONTACT

René van der Meer
rene.vandermeer@milliman.com

Martin Wouda
martin.wouda@milliman.com

Tel: 031 (0)20 7601 888

milliman.com